



11213 Nusfjord

Vurdering av behov for konsekvensutredning i forbindelse med endring av biomasse og utslippspunkt på avløpsledning

Utgiver

Nordlaks Smolt AS

Dato

08.04.2023

Innholdsfortegnelse

| | |
|---|-----------|
| 1. Innledning | 2 |
| 2. Beskrivelse av tiltaket | 2 |
| a) Størrelse, planområde og utforming..... | 2 |
| b) Bruk av naturressurser | 3 |
| c) Utslipp og avfallsgenerering..... | 3 |
| d) Risiko for ulykker og/eller katastrofer..... | 4 |
| 3. Lokalisering og påvirkning på omgivelsene (§10) | 4 |
| a) Verneområder | 4 |
| b) Arter, naturtyper, landskap og kultur | 6 |
| c) Planbestemmelser..... | 8 |
| d) Omdisponering av arealer | 8 |
| e) Økt belastning | 8 |
| f) Helsekonsekvenser..... | 9 |
| g) Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp..... | 9 |
| h) Naturfare | 9 |
| 4. Annet | 9 |
| a) Fiskeri | 9 |
| b) Turisme..... | 9 |
| 5. Konklusjon | 10 |
| 6. Kilder | 10 |

1. Innledning

Nordlaks Smolt AS (Nordlaks) søker om økt biomasse og om å endre utslippspunkt på avløpsledning på lokalitet 11213 Nusfjord i Flakstad kommune. Lokaliteten har i dag tillatelse til produksjon med bruk av opptil 150 tonn fôr, og det søkes om økning av fôrforbruk med 1550 tonn, til totalt 1700 tonn.

Forskrift om konsekvensutredning (KU) § 4 sier at «*Forslagsstilleren skal vurdere om planen eller tiltaket omfattes av § 6, § 7 eller § 8*». Akvakultur kommer inn under forskriftens § 8 som sier at planer og tiltak skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger etter § 10, men ikke ha planprogram eller melding. Basert på forskrift om konsekvensutredning er det gjort en beskrivelse av planen i tråd med § 9, og en egen vurdering av om tiltaket kan få vesentlige virkninger ut i fra kriteriene i § 10.

2. Beskrivelse av tiltaket

a) Størrelse, planområde og utforming

Lokaliteten ligger i Nusfjord i Flakstad kommune. Anlegget har vært i drift siden 1986, og Nordlaks overtok anlegget på slutten av 1990-tallet. Dagens anlegg er et gjennomstrømningsanlegg der produksjonen er basert på innsett av yngel. Det nye anlegget skal være et kombinert gjennomstrømnings- og RAS anlegg (Resirkulerende Akvakultur System). Anlegget får vann fra Storvatnet og det skal bygges en ny demning der den gamle demningen ligger. Den gamle demningen ble bygd for Nusfjord kraftstasjon i 1947-48 og er i dårlig forfatning med lekkasjer i konstruksjonen. Det skal også bygges ny kai i tilknytning til anlegget. Det nye utslippspunktet skal legges i Vestfjorden, utenfor Nusfjord.

Anlegget vil ligge innenfor område regulert som «Industri» i ny detaljreguleringsplan vedtatt av Flakstad kommunestyre den 25.10.2022 («Detaljreguleringsplan for oppdrett i Nusfjord»). Se vedlegg for plankart og bestemmelser.

Den nærmeste akvakulturlokaliteten til tiltaket er 45068 Grænholmen, som tilhører Isqueen AS og ligger ca 9,5 km fra tiltaket (Fiskeridirektoratet, 2023).

Informasjon om anlegget og planlagt drift finnes i vedlegget «Beskrivelse av anlegg og drift».

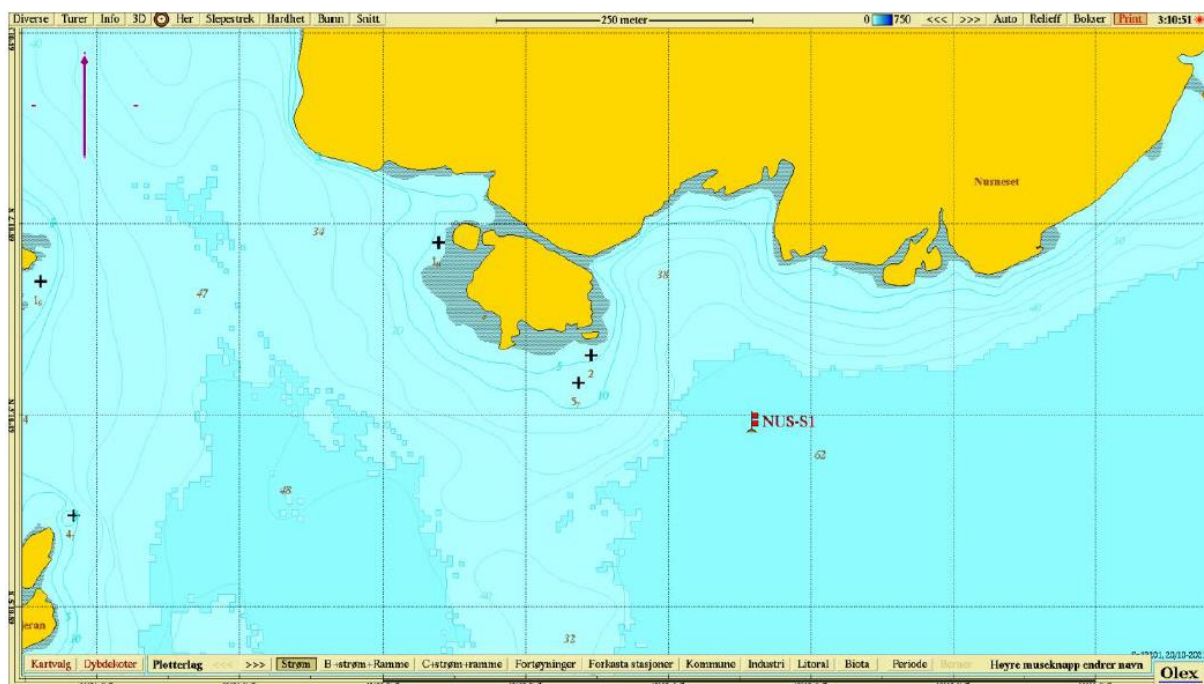
b) Bruk av naturressurser

Anlegget har en privatrettslig avtale om uttak av ferskvannsvanninntak fra Storvatnet (181-48048-L) og sjøvannsinntak fra Nusfjord (0363040900-C). Overløpsvann går i elveleiet Storvatnet utløpselv (181-53-R). Elveleiet er på ca 270 m og har vært tørrlagt med kun overløpsvann siden etableringen av kraftverket og demningen i 1946/47. Elveleiet er klassifisert som sterkt modifisert vannforekomst (SMVF) i Vann-Nett. Uttak av ferskvann til settefiskproduksjonen på anlegget er regulert gjennom vilkårene gitt i NVE konsesjon datert 23.09.2020. Konsesjonen gir et gjennomsnittlig vannuttak på 417 l/s (25 m³/min) pr år og et maksimalt uttak på 667 l/s (40 m³/min). Videre er det gitt tillatelse til å regulere Storvatnet med 4 meter, mellom HRV på kote 23 og LRV på kote 19. Tiltakets vannbehov ligger innenfor gjeldende rammer i NVE-konsesjonen.

Eksisterende inntakspunkt for sjøvann planlegges brukt.

c) Utslipp og avfallsgenerering

I det nye anlegget skal det etableres et nytt slamhåndteringssystem. Det rensede avløpsvannet som slippes ut vil inneholde finpartikulære partikler og oppløste næringsstoffer, og skal slippes ut gjennom to rørledninger på nytt utslippspunkt. Det nye utslippspunktet er planlagt sørøst for Tangen, på østsiden av innløpet til Nusfjord, se Figur 1. Nytt utslippspunkt vil ligge på omtrent 57 meters dyp. Se også beskrivelse, og beregninger av nitrogen, fosfor og organisk karbon, i vedlegg «Beskrivelse av anlegg og drift».



Figur 1: Utslippspunkt (markert med rødt flagg) på ca 57 meters dyp.

Det er utført strømmåling på fire måledyp ved utslippspunkt. Resultatene indikerer jevne, raske hastigheter i hele vannsøylen. Se strømrapport i vedlegg.

Siden det bare vil være oppløste næringsstoffer og mindre partikler som slippes ut i resipienten, vil utslippet hovedsakelig blandes inn i vannmassene og sedimentere langsomt. Utslippet vil dermed i stor grad transporteres ut av området og det er ikke forventet at utslippene vil ha stor påvirkning på resipienten, bortsett muligens noe påvirkning helt lokalt rundt selve utslippspunktet. En slik påvirkning vil avta raskt utover i nærområdet til utslippspunktet. Bunnforholdene vil følges jevnlig opp gjennom regelmessige miljøundersøkelser iht krav i tillatelse.

Avfallsgenerering som følge av den ordinære virksomheten forsøkes minimert så langt som mulig, og tiltaket vil ikke føre til noen spesiell økning i avfallsmengden. All håndtering av avfall skal skje i overensstemmelse med gjeldende lover og regler for dette. Nordlaks har gode interne rutiner og eksterne avtaler som er viktig med tanke på å kunne håndtere avfall på en forsvarlig måte. Utslipp av kjemikalier skal reduseres mest mulig og det gjennomføres regelmessige substitusjonsvurderinger. Ensilasjetanken ved lokaliteten vil ha tilstrekkelig kapasitet og vil være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet.

d) Risiko for ulykker og/eller katastrofer

Selskapet har risikovurderinger for HMS, fiskehelse/fiskevelferd, rømming, ytre miljø og mattrygghet og hygiene. Disse gjennomgås regelmessig og minimum én gang pr år. Selskapet har også tilhørende beredskapsplaner og alarmplaner for ulykker/katastrofer.

3. Lokalisering og påvirkning på omgivelsene (§10)

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med momentene som er listet opp under punkt a) – h). I det følgende gis en beskrivelse og vurdering av disse.

a) Verneområder

Verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven.

Vern etter naturmangfoldloven eller markaloven

Tiltaket ligger ikke innenfor eller i nærheten av verneområder. Nærmeste verneområder er Lofotodden nasjonalpark, på vestsiden av Moskenesøya ca 9,5 km vest for anlegget i Nusfjord, og

Storeidvatnet naturreservat ved Leknes, ca 13 km nordøst for anlegget (avstander i luftlinje) (Naturbase, 2023). Vi vurderer at tiltaket ikke vil påvirke verneområder.

Utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI)

Det er ikke registrert utvalgte naturtyper i nærheten av lokaliteten. Nærmeste registrering av utvalgte naturtyper er registreringer av kystlynghei på Holsmoa og Holsøya, og slåttemark ved Leknes lufthavn, hhv ca 14 og 15 km i luftlinje fra tiltaket (Naturbase, 2023). Vi vurderer at tiltaket ikke vil påvirke utvalgte naturtyper.

Prioriterte arter

Det er ingen registreringer av prioriterte arter i området ved eller i nærheten av lokaliteten. Nærmeste registreringer av prioriterte arter er registreringer av Svarthalespove (*Limosa limosa islandica*) ved Vareid, Yttersand/Nordvalle, og ved Leknes hhv ca 7, 9 og 12 km i luftlinje fra tiltaket. (Naturbase, 2023). Det er drift på lokaliteten i dag og vi vurderer at tiltaket ikke vil ha noen påvirkning på prioriterte arter.

Vernede vassdrag

Tiltaket ligger ikke i eller i umiddelbar nærhet til områder som omfattes av verneplan for vassdrag. Det nærmeste vernede vassdraget ligger sør på Moskenesøya, ca 20 km fra tiltaket (Naturbase, 2023). Vi vurderer at tiltaket ikke vil påvirke verdier som ligger til grunn for vernede vassdrag.

Nasjonale laksefjorder og laksevassdrag

Det er ikke nasjonale laksefjorder eller nasjonale laksevassdrag i nærheten av anlegget. De nærmeste er Beiarnfjoden sør for Bodø, og Roksdalsvassdraget på Andøya (Miljødirektoratet, 2023). Vi vurderer at tiltaket ikke vil påvirke nasjonale laksefjorder og laksevassdrag.

Nærmeste registrerte utløpspunkt for anadrom fisk er Festhælvassdraget i Kjerkfjoden og Markvatnvassdraget i Selfjorden, begge ca 18 km fra tiltaket (sjøveien) (Miljødirektoratet, 2023). Det er drift på lokaliteten i dag og vi vurderer sannsynligheten for at tiltaket skal ha noen påvirkning på vill laksefisk som svært lav.

Objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven

Tiltaket er ikke plassert innenfor eller i umiddelbar nærhet (inkl. sikringssoner) til objekter, områder eller kulturmiljø som er fredet, midlertidig fredet eller foreslått fredet etter kulturminneloven. Det er registrert flere arkeologiske kulturminner i Nusfjord, fra Brattholmen og utover, de aller fleste på vestsiden av fjorden og ett på østsiden. I tillegg er det flere vedtaksfredede bygninger (rorbuer og kraftverk) i Nusfjord (Kulturminnesøk, 2023). Nordlaks er innforstått med at det skal vises aktsomhet og at det er meldeplikt dersom det oppdages kulturminner. Vi vurderer at tiltaket ikke vil berøre objekter, områder og kulturminner fredet etter kulturminneloven.

b) Arter, naturtyper, landskap og kultur

Truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring og reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv.

Truede arter eller naturtyper

Tabell 1 viser registrerte observasjoner av truede arter (CR, EN og VU) innenfor en radius på ca 2 km fra anleggets midtpunkt (Artsdatabanken, 2023).

Tabell 1: Truede arter (CR, EN og VU) som er innenfor en radius på ca 2 km fra anlegget (Artsdatabanken, 2023).

| Norsk navn | Vitenskapelig navn | Artsgruppe | Kategori |
|--------------|---------------------------------|------------|----------|
| Krykkje | <i>Rissa tridactyla</i> | Fugler | EN |
| Makrellterne | <i>Sterna hirundo</i> | Fugler | EN |
| Polarlomvi | <i>Uria lomvia</i> | Fugler | EN |
| Alke | <i>Alca torda</i> | Fugler | VU |
| Fiskemåke | <i>Larus canus</i> | Fugler | VU |
| Granmeis | <i>Poecile montanus</i> | Fugler | VU |
| Grønnefink | <i>Chloris chloris</i> | Fugler | VU |
| Gråmåke | <i>Larus argentatus</i> | Fugler | VU |
| Hvitkurl | <i>Pseudorchis albida</i> | Karplanter | VU |
| Hønsehauk | <i>Accipiter gentilis</i> | Fugler | VU |
| Ismåke | <i>Pagophila eburnea</i> | Fugler | VU |
| Sandsvale | <i>Riparia riparia</i> | Fugler | VU |
| Storspove | <i>Numenius arquata</i> | Fugler | VU |
| Tyvjo | <i>Stercorarius parasiticus</i> | Fugler | VU |
| Ærfugl | <i>Somateria mollissima</i> | Fugler | VU |

Det er ikke registrert truede naturtyper i nærheten av anlegget (Naturbase, 2023 og Artsdatabanken, 2023). Utløpet planlegges lokalisert helt i ytterkant av område med skjellsand (verdi svært viktig) registrert som naturtype i DN-håndbok 19 (Naturbase, 2023). Risikovurderingen som er utført og som også vurderer påvirkning på skjellsandområdet, konkluderer med at utslipp fra anlegget ikke vurderes å utgjøre en risiko for skade på biologisk mangfold eller viktige/svært viktige naturtyper i området (Sea Eco, 2022).

For Storvatnet og området på land der det nye anlegget planlegges er det utarbeidet en rapport om biologisk mangfold (Ferskvannsbiologen & Ecofact, 2018). Figur 2 viser det undersøkte området. I feltarbeidet til rapporten ble det ikke observert arter som er registrert som truet, men gjennom pers. med. ble det kommunisert at det tidligere er observert ål (*Anguilla anguilla*) i vassdraget. Det finnes ingen kunnskap om hvor tallrik denne forekomsten er i området. Ål er registrert som sterkt truet (kategori EN) i norsk rødliste (Artsdatabanken, 2023). Den nye demningen skal konstrueres i

samarbeid med fagmiljø for å sikre gode vandringsmuligheter for ål. Rapporten vurderer derfor tiltaket i sum å ha en positiv effekt for ål. Ingen verdifulle eller viktige naturtyper ble påvist i området som er undersøkt i forbindelse med den terrestriske undersøkelsen.



Figur 2: Utsnitt av demning, bekk og anlegget. Rød strek viser undersøkt område (Ferskvannsbiologen, 2018).

Det er drift på lokaliteten i dag det vil ikke bli noen stor endring i ferdsel i til anlegget eller i sjøområdene utover en noe økt ferdsel ved etablering av anlegget, og med båttransporter av smolt. Vi vurderer at tiltaket ikke vil ha negativ påvirkning på truede arter eller truede naturtyper.

Verdifulle landskap

Det er ingen registreringer tilknyttet verdifulle kulturlandskap i anleggets område (Naturbase, 2023). Tiltaket vurderes å ikke ha noen betydning for verdifulle landskap.

Verdifulle kulturminner/kulturmiljøer

Det er ikke gjort registreringer av verdifulle kulturminner/kulturmiljøer i umiddelbar nærhet av tiltaket. Nærmeste kulturminner er Nusfjord dam/demningsanlegg, som har vernestatus som statlig listeført (Naturbase, 2023 og Kulturminnesøk, 2023). Vi vurderer at tiltaket ikke vil påvirke verdifulle kulturminner/kulturmiljøer.

Nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser

Det er ikke registrert noen nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser i tiltakets areal eller i umiddelbar nærhet. Det er registreringer av mineralressurser (metaller og naturstein) på land rundt

Nusfjord (NGU, 2023). Tiltaket vurderes å ikke ha noen betydning for nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser.

Områder med stor betydning for samisk utmarksnæring og reindrift

Det omsøkte tiltaket ligger ikke i et reinbeiteområde (Naturbase, 2023). Tiltaket vurderes å ikke ha noen betydning for samisk utmarksnæring og reindrift.

Områder som er særlig viktige for friluftsliv

Tiltaket ligger ikke innenfor område sikret til friluftformål (Naturbase, 2023). Anlegget har vært i det aktuelle området i lengre tid og tiltaket vurderes å ikke å ha noen betydning for friluftsliv.

c) Planbestemmelser

Statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985.

Tiltaket ligger i et område regulert til industriformål i gjeldene reguleringsplan i Flakstad kommune. Se vedlagte plankart og bestemmelser.

d) Omdisponering av arealer

Større omdisponering av landbruks-, natur- og friluftsområder eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet.

Tiltaket berører ingen landbruks-, natur og friluftsområder, og det vil ikke bli noen omdisponering av slike områder.

e) Økt belastning

Økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet.

Resipienten til anlegget vil være Vestfjorden – midtre (vannforekomst ID 0363000030-12-C) (Vann-Nett, 2023). For vannforekomsten oppgis økologisk miljømål som «svært god» og kjemisk miljømål som «god». Vannforekomsten oppgis å oppfylle miljømålet for 2022-2027. Økologisk tilstand for vannforekomsten er «svært god», mens kjemisk tilstand oppgis som «dårlig». Under påvirkning er det registrert diffus avrenning og utslipp fra fiskeoppdrett, men det oppgis at dette har liten grad av påvirkning. Bunnforholdene ved og i nærsone til utløpsledningene vil følges jevnlig opp gjennom

regelmessige miljøundersøkelser i henhold til krav fra myndighetene. Det er ikke forventet at tiltaket vil føre til vesentlig økt belastning i resipienten.

f) Helsekonsekvenser

Konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning.

Det vurderes at tiltaket ikke vil gi vesentlig endring av luft- eller lysforurensning, støy eller lukt. Håndtering av død fisk skjer i ett lukket system.

g) Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp

Tiltaket vil ikke føre til vesentlig forurensning, og heller ikke en vesentlig økning i klimagassutslipp. Det planlegges rensing av avløpsvann fra lokaliteten. Avfallshåndtering, både organisk og uorganisk skjer i samsvar med offentlig lovverk og Nordlaks sine egne prosedyrer.

h) Naturfare

Risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.

Viser til skredfarevurdering utarbeidet av Asplan Viak i forbindelse med ny detaljreguleringsplan (Nes, 2020). Planområdet ligger innenfor NVEs aktsomhetsområder for skred. Det er utført faresonekartlegging i det aktuelle området og ny bebyggelse planlegges utenfor faresonene. Tiltaket vil ikke skape nye faremomenter eller økt risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfare.

4. Annet

a) Fiskeri

Utløpspunktet er ikke lokalisert i registrert gyteområde og oppvekst- og beiteområde, og heller ikke innenfor registrerte fiskeplasser (Fiskeridirektoratet, 2023). Tiltaket vurderes ikke å ha noen negativ påvirkning på ressursområder eller bruksområder for fiskeri.

b) Turisme

Fiskeværet i Nusfjord er et av Norges eldste, best bevarte og mest besøkte fiskevær. Nusfjord inngår i tillegg i Nasjonal Turistveg Lofoten. Det nye anlegget skal utformes slik at det visuelle inntrykket føyer

seg inn i det omkringliggende terrenget. Tiltaket vurderes ikke å ha noen negativ påvirkning på turismen i Nusfjord.

5. Konklusjon

Vi mener at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig for å gjøre en vurdering av tiltakets påvirkning på omgivelsene etter kriteriene i Forskrift om konsekvensutredninger § 10. Tiltaket vil så langt vi kan se ikke ha vesentlige virkninger for miljø, samfunn eller være i konflikt med andre interesser. Ut ifra dette så er det, etter vår vurdering, ikke behov for en konsekvensutredning av tiltaket.

6. Kilder

- Borge, V. & R. Kristiansen. 2021. *Strømmålinger ved Nusfjord, Flakstad kommune, september/oktober 2021*. STIM Miljø Rapport 98-2021.
- *Forskrift om konsekvensutredninger*. 01.03.2023. <https://lovdata.no>
- Gunnufsen, R & H.K. Michelsen. 2023. *C-undersøkelse av smoltanlegget: Nusfjord*. Sea Eco SE22-CU-14-1. 02.10.22.
- Kanstad-Hansen, Ø. & K.S. Johansen. 2018. *Naturfaglige registreringer i Storvatnvassdraget i Nusfjord – vurderinger knyttet til søknad om endret vannuttak til smoltanlegg*. Rapport 2018-11.
- Kristiansen, D. 2021. *Ny dam Storvatn i Nusfjord. Detaljplan for miljø og landskap. Asplan Viak Rapport 2022*.
- *Kulturminnesøk*. 01.03.2023 <https://kulturminnesok.no/>
- *Kystnære fiskeridata*. Fiskeridirektoratet. 01.03.2023 <https://portal.fiskeridir.no/akva>
- *Lakseregisteret*. Miljødirektoratet. 01.03.2023. <https://laksekart.fylkesmannen.no/>
- *Nasjonale laksevassdrag og laksefjorder*. Miljøstatus Miljødirektoratet. 01.03.2023 <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/ferskvann/laks/nasjonale-laksevassdrag-og-laksefjorder/>
- *Naturbase*. Miljødirektoratet. 01.03.2023. <https://geocortex01.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>
- Nes, V. 2020. *Skredfarevurdering; detaljregulering for oppdrett i Nusfjord*. Asplan Viak Rapport 2020.
- *Mineralressurser – Industrimineraler, naturstein og metaller*. Norges Geologiske Undersøkelser, NGU. 01.03.2023. <http://geo.ngu.no/kart/mineralressurser/>
- *Norsk rødliste for arter*. 01.03.2023. Artsdatabanken. <https://artskart.artsdatabanken.no>
- *Norsk rødliste for naturtyper*. 01.03.2023. Artsdatabanken. <https://artskart.artsdatabanken.no>
- Rasmussen, T. 2023. *Vurdering av påvirkning på biologisk mangfold, utslippstillatelse Nusfjord*. Sea Eco SE22-RBM-1. 2023.
- Stokkan, M. 2021. *Undersøkelse etter B-metodikk ved omsøkt utslipp for 11213 Nusfjord*. STIM Miljø Rapport 99-2021.
- *Vannforekomster*. Vann-Nett Portal. 01.03.2023.. <https://vann-nett.no/portal>.